

Broj: 01-193/23 i 324/23
Podgorica, 05.06.2023. godine
MK

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, u skladu sa odredbom člana 41 stav 1 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Sl. list CG", br. 42/11 i 32/14) nakon završenog postupka daje,

MIŠLJENJE

1. Uvod

1. U brojnim medijima od 7.03.2023. godine (članak pod naslovom Palicama, šakama i nogama nanijeli tinejdžeru povrede po cijelom tijelu¹) između ostalog, navedeno je: „Prelom jagodične kosti, rasječena glava u predjelu tjemena, hematom u predjelu lijeve sljepoočnice, posjekotina na glavi duga četiri centimetra, hematomi u predjelu lijevog ramena, kičme, obje nadlaktice, potkoljenica, koljena... dio je povreda konstatovanih tinejdžeru XX., kog je u nedjelju veče, oko 22.30 h, dok je sa društвom igrao igrice u klubu u Moskovskoj ulici, napala grupa nasilnika, predvođena osamnaestogodišnjim XX; da je prema saznanjima "Vijesti", u tu igraonicu ušla grupa mladića, prišli su XX. i pitali ga da li na sebi ima navijačku majcu "Crvene zvezde", nakon čega su mu tražili da je odmah skine, a kada je odbio, počeli su krvnički da ga tuku, palicama, šakama, nogama, rečeno je "Vijestima"; da su nasilnici prvo tukli XX. unutar lokala, a onda ga izgurali napolje, oborili na trotoar i tukli dok nije izgubio svijest; da su XX. koji je transportovan u Urgentni blok Kliničkog centra konstatovane teške povrede; da iako je X nedugo nakon brutalnog napada identifikovan, priveden, pred policijom priznao šta je uradio, postupajuća tužiteljka inspektorima dala nalog da ga puste, navodno, uz obrazloženje da je potrebno prikupiti izjave svjedoka, pregledati snimke nadzornih kamera...; da je nakon mjera koje su preduzeli pripadnici podgoričke policije, identifikovana grupa koja je, kako se sumnja, sa X tukla XX. i njegovog druga XX.; da su nakon toga uhapšeni X, XX (19) i XX (19); da policija traga za još jednim nasilnikom, koji je, kao se navodi kao i X, sin dugogodišnjeg službenika Uprave policije.

Takođe se navodi da je X, počinilac i nekih drugih krivičnih djela, kao i nasilja nad djetetom – petnaestogodišnjakom koji je pretučen 14. februara u Podgorici, dok je sjedio sa još nekoliko djece na prostoru nekadašnje kasarne "Morača".

2. U medijima je nakon mjesec dana, objavljeno je da se u Baru dogodilo nasilje nad mladim sportistima iz Bosne i Hercegovine koji su se nalazili u tom gradu na sportskom događaju. Tom prilikom povrijeđena su dva mladića, od kojih je jedan završio u bolnici zbog teže povrede².

2. Postupanje Zaštitnika

¹ „Vijesti“ izdanje 07.03.2023

² <https://www.cdm.me/chronika/dva-maloljetnika-iz-sarajeva-napadnuta-u-baru-jedan-tesko-povrijeden/>
<https://www.telegraf.rs/sport/atletika/3662916-uzas-u-baru-huligani-napali-mlade-atleticare-iz-bih-na-pripremama-jedan-zadobio-visestruke-frakture>

3. Zaštitnik je pokrenuo postupak, zatražio i dobio izjašnjenja od Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici. U izjašnjenju državne tužiteljke XXX navodi: da je 6.03.2023. godine, kao dežurni tužilac obaviještena od policijskog inspektora, da se na društvenim mrežama i medijima pojavio snimak na kojem tri najverovatnije maloljetna lica, zadaju udarce šipkom, rukama i nogama drugom maloljetnom licu u predjelu glave i tijela, te da se na snimku uočava i ženska osoba, takođe maloljetna; da je policijski službenik istakao da se predmetni događaj zaboljedio u dvorištu škole „Sutjeska“, te da povodom tog događaja ne postoji prijava u Upravi policije, te da se ne može utvrditi kada je nastao snimak, odnosno vrijeme događaja; da je dala nalog da policijski službenici izvrše identifikaciju svih lica sa snimka; da nakon što su policijski službenici na osnovu operativnih saznanja došli do saznanja ko su mogući učinoci eventualnog krivičnog djela, a imajući u vidu da su se neka od tih lica u tom trenutku nalazila u prostorijama CB Podgorica, povodom drugog događaja, naložila je da se od istih prikupe obavještenja, te su uzete izjave u svojstvu građanina od XX, XX, XX. XX; da s obzirom da se nijesu svi izjasnili da su bili učesnici predmetnog događaja, a oni koji su naveli da jesu, izjavili su da se radi o događaju prije par godina, *kada su bili maloljetni*, naložila je hitno utvrđivanje identiteta oštećenog, jer se iz predmetnih to nije moglo sa sigurnošću utvrditi; da je 8.03.2023. godine pronađeno lice XX. odnosno potencijalni oštećeni, na osnovu čije izjave se došlo do detaljnijih saznanja o predmetnom događaju, zbog čega se naložila policijskim službenicima da u svojstvu građanina uzmu izjavu od XX. koji se nalazio u UIKS-u; da su 10.03.2023. godina policijski službenici radi uzimanja izjave pošli u UIKS, te obavijestili tužioca da se XX. izjasnio da nije u stanju da da izjavu, zbog događaja koji se tog dana desio u krugu Istražnog zatvora (pritvoreno lice je sebi oduzelo život); da je 16.03.2023. godine naloženo da se XX. dovede u prostorije ODT-a kada je od istog uzeta izjava u svojstvu građanina; da je 20.03.2023. godine u svojestu svjedoka saslušan XX. nakon čega je istog dana spis predmeta preveden u upisnik Kt protiv XX. zbog krivičnog djela nasilničko ponašanje uz čl. 399 u vezi čl 23 KZCG, a protiv mal. XX, XX. i XX. u Ktm upisnik zbog istog krivičnog djela; da je saslušanje okrivljenih planirano za 18.04.2023.g;

U izjašnjenju državne tužiteljke XX Tu br. 271/23 navodi se: da je u odnosu na događaj koji se desio dana 5.03.2023. godine oko 22,30 h, u igraonici PC „Gamer“ u ul Moskovskoj u Podgorici u noći između 5-6. marta 2023. godine, obavješten dežurni tužilac i odmah se krenulo sa preuzimanjem potrebnih radnji, u cilju identifikacije lica koja su kritičnom prilikom napala oštećene; da je jedan od oštećenih u predmetnom događaju zadobio tešku tjelesnu povredu i lake tjelesne povrede, a radi se o licu XX. starosti 21 godinu; da su 06.03.2023. godine, nakon što su preuzete potrebne radnje i mjere, identifikovana trojica osumnjičenih i to XX, XX i XX, koji su istog dana saslušani i nakon saslušanja su donijeta rješenja o njihovom zadržavanju, a nakon toga, sudiji za istragu Osnovnog suda u Podgorici je podnesen predlog za određivanje pritvora; da je nakon 3 dana identifikovan i četvrti osumnjičeni XX, a dan kasnije i posljednji, peti osumnjičeni XX; da su i u odnosu na ovu dvojicu osumnjičenih, nakon saslušanja, donijeta rješenja o njihovom zadržavanju, a nakon toga je суду podnijet predlog za određivanje pritvora; da je prema svoj petorici osumnjičenih, Osnovni sud u Podgorici donio rješenja o određivanju pritvora, od kojih u odnosu na dvojicu osumnjičenih XX. i XX, zbog uticaja na svjedočke i ponavljanja krivičnog djela, a u odnosu na trojicu osumnjičenih XX, XX. i XX. iz razloga uticaja na svjedočke, u odnosu na koju odluku sudije za istragu je Tužilaštvo izjavilo žalbu, nalazeći da i u odnosu na ovu trojicu osumnjičenih stoji prtvorski osnov ponavljanje krivičnog djela, nakon čega je krivično vijeće Osnovnog suda u Podgorici odbilo žalbu Tužilaštva i potvrdilo odluku sudije za istragu, da trojici osumnjičenih XX, XX. i XX. bude određen pritvor samo zbog uticaja na svjedočke; da su u međuvremenu, saslušani svi oštećeni, preuzeta su potrebna vještačenja i to po vještačima medicinske i informacione tehničke struke, te prikupljeni i drugi potrebni dokazi; Nakon saslušanja svih oštećenih, imajući u vidu da je osumnjičenima XX, XX. i XX. bio određen pritvor po prtvorskem osnovu - uticaj na svjedočke, Osnovnom sudu u Podgorici je u odnosu na navedene osumnjičene, podnesen predlog za određivanje mјere nadzora zabrane pristupa ili sastajanje sa oštećenim XX, na udaljenosti manjoj od 50 metara, koja

mjera će trajati dok za to postoji potreba, a najduže do pravosnažnosti postupka, koju mjeru je sud odredio u odnosu na navedene osumnjičene; da je 03.04.2023. godine, Osnovnom суду у Podgorici, podnesen optužni predlog protiv XX, XX, XX, XX. i XX. zbog krivičnih djela nasilničko ponašanje iz člana 399 Krivičnog zakonika Crne Gore u sticaju sa krivičnim djelom teška tjelesna povreda iz člana 151 stav 1 Krivičnog zakonika Crne Gore, sa predlogom za produženje pritvora u odnosu na osumnjičene XX. i XX. i koji pritvor im je produžen po predlogu Tužilaštva.

4. Nakon što se u Baru dogodilo nasilje nad mladim sportistima iz Bosne i Hercegovine, zapaženo je da su napadači identifikovani i da je postupak prema njima pokrenut.

3. Utvrđene činjenice

5. Iz dostavljenog izjašnjenja proizilazi:

- da su tokom marta i aprila 2023. godine, u medijima objavljeni snimci više slučajeva nasilja nad djecom i mladim osobama;
- da se jedan događaj prikazanog brutalnog nasilja dogodio u blizini JU OŠ „Sutjeska“ – odnosno u dvorištu škole i isti se dogodio prije više od godinu dana kada je jedno lice pretučeno od strane više muških osoba , šipkom, rukama i nogama;
- da su u martu 2023. godine policija i Osnovno državno tužilaštvo upoznati sa predmetnim događajem i preduzimaju se radnja i mjere;
- da se sredinom marta 2023. godine u Podgorici dogodilo brutalno nasilje nad mladićem starosti 21 godinu ,od strane pet počinilaca;
- da su počinjeni identifikovani, da je određen pritvor u odnosu na osumnjičene, te da ODT Podgorica preduzima radnje i mjere iz okvira nadležnosti (vještačenja, svjedoci);
- da su pojedini počinjeni nasilja iz marta 2023. godine nad mladićem (21) identifikovani, kao tada maloljetni počinjeni nasilja u dvorištu JU OŠ „Sutjeska“;
- da je ODT Podgorica podnijelo Optužni predlog protiv pet lica zbog krivičnih djela nasilničko ponašanje u sticaju sa krivičnim djelom teška tjelesna povreda;
- da se sredinom aprila 2023. godine u Baru, dogodilo brutalno nasilje nad djecom iz Bosne i Hercegovine – sportistima, od strane više lica;
- da su identifikovani počinjeni nasilja u Baru, da su maloljetni, kao i da su isti procesuirani, odnosno saslušani u ODT u Baru koji sprovodi istražni postupak;
- da je nasilje među djecom i mladima u porastu.

4. Relevantni propisi

6. Ustavom Crne Gore („Sl. list CG“ br. 1/07 i 38/13), garantovano je:

Dijete uživa prava i slobode primjereno njegovom uzrastu i zrelosti.

Djetetu se jemči posebna zaštita od psihičkog, fizičkog, ekonomskog i svakog drugog iskorišćavanja ili zloupotrebe. (čl. 74)

7. Konvencijom o pravima djeteta UN-a utvrđuje se:

U svim akcijama u vezi s djecom, bez obzira da li ih poduzimaju javne ili privatne društvene dobrovorne institucije, sudovi, upravne vlasti ili zakonska tijela, najbolji interesi djeteta biće od prvenstvenog značaja.

Države-potpisnice uzimaju na sebe da osiguraju djetetu zaštitu i brigu koja je potrebna za njegovu dobrobit, uzimajući u obzir prava i dužnosti njegovih roditelja, zakonskih staratelja ili drugih pojedinaca zakonski odgovornih za njega, i da bi se ovo postiglo, preuzeće sve zakonske i upravne mjere. Države-potpisnice će osigurati da se institucije, službe i ustanove odgovorne za brigu o djeci i njihovu zaštitu pridržavaju standarda uspostavljenih od odgovarajućih vlasti, naročito u pogledu sigurnosti, zdravlja, u broju i prikladnosti njihovog osoblja kao i odgovarajućeg nadzora nad njima. (član 3)

Države-potpisnice će preuzeti sve odgovarajuće zakonske, upravne, društvene i obrazovne mjere da bi se dijete zaštitilo od svih oblika fizičkog, ili mentalnog nasilja, povrede ili zlostavljanja, zanemarivanja ili nemarnog postupka, zloupotrebe ili eksploatacije, uključujući i seksualno zlostavljanje dok je na brzi roditelja, zakonskih staratelja ili bilo koje druge osobe koja se brine o djetetu.

Takve zaštitne mjere treba da u odgovarajućoj mjeri uključuju i djelotvorne postupke na uspostavljanju društvenih programa da bi se pružila potrebna podrška djetetu i onima koji se brinu o djetetu, kao i drugih oblika sprečavanja i identifikacije, prijavljivanja, preporučivanja, istraživanja, liječenja i praćenja slučajeva zlostavljanja djece opisanih ranije i, kada je to potrebno, sudsko uključivanje (čl. 19)

8. Krivični zakonik crne gore ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 70/03, ... "Sl list Crne Gore", br. 40/08, ... 58/15,... 145/21) propisuje:

Ko drugog teško tjelesno povrijeti ili mu zdravlje teško naruši, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina. (čl. 151 st1/1)

Ko učestvuje u tuči u kojoj je neko lišen života ili je drugom nanesena teška tjelesna povreda, kazniće se za samo učestvovanje zatvorom od tri mjeseca do tri godine. (čl. 153)

Ko grubim vrijedanjem ili zlostavljanjem drugog, vršenjem nasilja prema drugom, izazivanjem tuče ili drskim ili bezobzirnim ponašanjem ugrozi spokojstvo građana ili remeti javni red i mir, ukoliko je to izvršeno u grupi ili je nekom licu nanesena laka tjelesna povreda ili je došlo do teškog ponižavanja građana, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina. (čl. 399)

9. Zakon o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku ("Službeni list Crne Gore", br. 64/11 od 29.12.2011, 001/18), propisuje:

Postupak prema maloljetniku i postupak u kojem je maloljetno lice oštećeno krivičnim djelom je hitan.

(2) Organi koji učestvuju u postupku prema maloljetniku i u postupku u kojem je maloljetno lice oštećeno krivičnim djelom, kao i drugi organi i ustanove od kojih se traže obaveštenja, izvještaji ili mišljenja dužni su da postupaju hitno. (čl. 5)

Kad postoji osnovana sumnja da je lice učinilo jedno krivično djelo kao maloljetno, a drugo kao punoljetno, po pravilu će se sprovesti jedinstven postupak pred sudom koji je stvarno i mjesno nadležan za vođenje postupka za krivično djelo koje je izvršilo kao maloljetnik, ukoliko to lice u vrijeme pokretanja postupka nije navršilo 21 godinu života. (čl. 52)

U postupku prema maloljetniku, pored ovlašćenja koja su propisana ovim zakonom, organ starateljstva ima pravo da se upozna sa tokom postupka, da u toku postupka stavљa predloge i da ukazuje na činjenice i dokaze koji su od značaja za donošenje pravilne odluke.

(2) O svakom pokretanju postupka prema maloljetniku državni tužilac za maloljetnike će obavijestiti organ starateljstva.

(3) Ako je državni tužilac za maloljetnike propustio da o pokretanju postupka prema maloljetniku obavijesti organ starateljstva, to će učiniti sud u daljem toku postupka. (čl. 54)

10. Zakon o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Sl. list CG" br. 42/11 i 32/14) propisuje:

Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda. (član 41/1)

5. Zaključna ocjena

11. Zaštitnik je utvrdio da se tokom marta i aprila 2023. godine dogodilo više slučajeva nasilja među djecom/mladima i nad djecom/mladima, kao i da se prije više od godinu dana, takođe dogodio vid nasilja nad djetetom u školskom dvorištu, a koji su događaji imali elemente brutalnosti i snimci nasilja objavljeni su u medijima.

U jednom slučaju, nasilje je izvršeno nad djecom stranim državljanima, mladim sportistima koji su se nalazili u Crnoj Gori, što ostavlja veoma negativnu sliku i izvan granica države. Djeca koja su došla na sportsko takmičenje, pretrpjela su teške oblike nasilja i jedno od njih je imalo operativni zahvat i bilo zadržano na lječenju.

12. Zapaža se da je o svakom događaju obaviještena policija, nadležno državno tužilaštvo, da su preduzete mjere i radnja na identifikaciji počinilaca, te sprovedene druge aktivnosti shodno svojim nadležnostima (saslušanje u svojstvu građanina, svjedoci, vještaci i dr). Zaštitnik očekuje da će nadležno državno tužilaštvo nastaviti sa svojim aktivnostima u cilju blagovremenog postupanja, imajući u vidu da je Zakonom o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku propisano da su organi koji učestvuju u postupku prema maloljetniku i u postupku *u kojem je maloljetno lice oštećeno krivičnim djelom*, kao i drugi organi i ustanove od kojih se traže obaveštenja, izveštaji ili mišljenja dužni da postupaju hitno. Stoga se Zaštitnik nije detaljnije bavio pojedinačnim slučajevima i postupanjima, već se pažnja usmjerila na buduća postupanja i djelovanja kako bi se nasilje nad/među djecom suzbilo i ispitati uzroci istog.

13. Iako su se u svim događajima otkrili počinoci i nad pojedinima je određena mjera pritvora, kao i podignut optužni akt, ne može se prenebregnuti činjenica da su ovakvi događaji sve učestaliji, da poprimaju brutalni karakter, uz odsustvo empatije i da su skoro svi zabilježeni video snimcima koji su postavljeni na internetu. Objavljivanje video snimaka u medijima doprinjelo je da se određeni počinoci nakon duže vremena otkriju.

14. Zaštitnik već duži niz godina ukazuje da je nasilje nad djecom i vršnjačko nasilje između djece neprihvatljivo, da se ničim ne može opravdati, kao i da se ukoliko se dogodi, počinoci trebaju biti adekvatno sankcionisani. Međutim, zabrinjavaju učestalost, težina pojavnih oblika i posljedice s kojima se brojna djeca i mlađi suočavaju, a nerijetko i nedjelotvornost mjera koje se preuzimaju. Iako se nasilje među djecom (vršnjačko nasilje) najčešće dešavalо u školama ili u blizini škola, ono se događa i van njih, na igralištima, na ulici, kafićima, i ono je problem sa kojim se udruženo moraju boriti država i lokalna samouprava, obrazovne institucije i roditelji. Rešavanje ovog problema je jedan od najvećih izazova za društvo u novije vrijeme.

Potrebno je razmotriti koji su uzroci sve većem obimu nasilja i ko, osim roditelja/staratelja, koji su najodgovorniji, takođe snosi odgovornost da se ono prevenira, suzbije i da se promoviše nenasilno rješavanja nesuglasica, razvija tolerancija i međuvršnjačka medijacija i podrška.

Osim državnih organa (policija, obrazovno vaspitne ustanove, organi starateljstva...) organa lokalne samouprave i roditelja, koje je Zaštitnik pozivao i na koje je apelovao u svojim izveštajima i pojedinačnim mišljenjima i mediji imaju značajnu ulogu u borbi protiv nasilja, pogotovo što djeca od najranijeg uzrasta odrastaju i žive uz brojne medije, koji takođe utiču na razvoj djece. Pozitivan uticaj medija ogleda se u sticanju znanja i umijeća, usvajanju naučnog i kulturnog nasleđa, bogatstvu socijalne dimenzije te razvoju stvaralačkih sposobnosti. Međutim, mediji mogu da vrše i negativan uticaj na pojedince, na način što pretjerano prezentuju one sadržaje u kojima se favorizuje nasilje, kriminal i slično, a djeca nerijetko

kopiraju ono što vide i veliki dio svog vremena provode pored nekog ekrana³. Sadržaji koji maloljetnicima mogu ozbiljno da naškode su programi koji sadrže pornografiju ili čiji sadržaji ističu i podržavaju nasilje, narkomaniju ili druge vidove kriminalnog ponašanja, kao i programi koji zloupotrebljavaju lakovjernost gledalaca ili slušalaca⁴. Takođe postoje i nasilne video igre, čiji su konzumenti u velikoj mjeri djeca. Iako je veoma teško u digitalnom vremenu iskontrolisati sve medije, gotovo nemoguće, smatramo da je potrebno snažiti njihovu edukativnu ulogu koja nije na zavidnom nivou. Takođe neophodno je zloupotrebe putem društvenih mreža, koje često prerastaju u nasilje, otkrivati i adekvatno sankcionisati počinioce. Kada je riječ o medijima, podsjećamo da Ministarstvo kulture i medija ima širok dijapazon ovlašćenja u odnosu na medije, naročito u propisima u oblasti medijskog zakonodavstva te pripremi informacija i izvještaja koji su potrebni za utvrđivanje i sprovođenje politike u ovim oblastima⁵.

Imajući u vidu da je u poslednje vrijeme priusutnije nasilje sa elementima brutalnosti koje čine maloljetnici, ukazujemo da se u jednoj susjednoj državi dogodio zločin velikih razmjera, u kojem je počinilac dijete koje nije krivično odgovorno. Ove činjenice traže sprovođenje šire analizu od strane stručnih lica, kako u cilju utvrđivanja da li u nekim radnjama ili propuštanjima postoji uzrok za delinkventno ponašanje djece, tako i radi preispitivanja granice krivične (ne)odgovornosti.

15. Zaštitnik napominje da je nasilje koje se događalo u Crnoj Gori,iniciralo konstituisanje novog Savjeta za prava djeteta, koji je na drugoj sjednici krajem maja 2023. godine donio set mjera za prevenciju, suzbijanje i djelovanje Vlade Crne Gore u slučajevima nasilja među djecom, adolescentima i mladima 2023. Neke od mjera su - Unapređenje društvene akcije za kvalitetno provođenje slobodnog vremena kroz kreativne, sportske i naučne programe za djecu i adolescente - Unapređenje zaštite djece u korišćenju elektronskih i digitalnih medija i - Unapređenje djelovanja sektora policije u cilju prevencije i suzbijanja nasilja među i nad djecom i mladima.⁶ Takođe, predviđene su konkretnе mjere i aktivnosti, s odgovarajućim zaduženjima nadležnih institucija, vremenskim okvirom za sprovođenje i načinom procjene implementacije. Zaštitnik, koji je jedan od članova Savjeta, uz zlatnu savjetnicu Zaštitnika, praktiče izvršenje zadatih mjera.

16. Činjenica je da je lokalna samouprava dužna da preduzima određene radnje i mjere shodno lokalnom akcionom planu za mlade trebala da ima svaka opština, kao i da ima uspostavljen lokalni tim za prevenciju i borbu protiv vršnjačkog nasilja, međusektorski tim, sastavljen od predstavnika različitih institucija: MUP-a, Centra za socijalni rad, Doma zdravlja, organizacija civilnog društva, koji će zajedničkim radom, preventivno djelovati na rješavanju problema.

Imajući u vidu navedeno, te da su lokalne samouprave značajne za određene segmente u svojim sredinama, kao što su kultura i sport, Zaštitnik

³ <https://rm.coe.int/media-regulatory-authorities-and-protection-of-minors-serbian-/168096847b> Deca uzrasta 6–15 godina provode oko 20 % svog vremena pred ekranom gledajući video snimke na internetu. Izvor: Gilles Fontaine, Christian Greece, Marta Jimenez Pumares, „Online video sharing: Offerings, audiences, economic aspects“, Evropska audio-vizuelna opservatorija, Strazbur, 2018, pristupljeno 20. decembra 2018. godine

⁴ isto-Medijska regulatorna tela i zaštita maloletnika

„U slučajevima inherentnog ličnog rizika, kao kod nekih članova publike, posebno maloletnika, percepcija nasilnog ponašanja može da se prihvati kao model za spektar ponašanja“

⁵ <https://www.gov.me/clanak/direktorat-za-medije>

⁶ <https://wapi.gov.me/download-preview/07ef75f4-572b-467e-8121-a261e12be5fa?version=1.0>

UKAZUJE

ZAJEDNICI OPŠTINA

- da inicira uspostavljanje modela saradnje između lokalne samouprave i ostalih aktera: predstavnika javnih ustanova, nevladinog sektora i drugih organizacija, sa ciljem definisanja zajedničkog plana djelovanja na lokalnom nivou u oblasti prevencije i borbe protiv vršnjačkog nasilja

Iako se u konkretnim slučajevima preduzimaju radnje od strane policije i nadležnih državnih tužilaštava, Zaštitnik, u cilju prevencije i ostvarivanja pune bezbjednosti djece Zaštitnik daje,

PREPORUKE

MINISTARSTVU PROSVJETE MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA

- da u međusobnoj saradnji, preduzmu radnje i mjere u cilju analize bezbjednosti i zaštite obrazovno vaspitnih ustanova u Crnoj Gori.

MINISTARSTVU RADA I SOCIJALNOG STARANJA

- da u saradnji sa organima starateljstva i drugim relevantnim organima, preduzima aktivnosti usmjerenе на смањивање насиља међу дјечком и над дјечком (preventivni i edukativni programi i radionice са родитељима/starateljima i drugim члановима zajednice).

MINISTARSTVU KULTURE I MEDIJA

- da preduzme mjere i radnje u cilju promovisanja programskih sadržaja od javnog interesa i značaja за развој науке, obrazovanja и културе, te ненасилног решавања конфликтних ситуација.

Ministarstva su dužna da u roku od 30 dana od dana prijema ovog mišljenja, Zaštitniku dostave izvještaj о радnjama preduzetim i namjeravanim na izvršenju preporuke

ZAMJENICA ZAŠТИTKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA
CRNE GORE
Snežana Mijušković

D-na:

- Ministarstvo prosvjete
- Ministarstvo unutrašnjih poslova
- Zajednici opština
- Ministarstvo rada i socijalnog staranja
- Ministarstvo kulture
- a/a

